

Inspiratiefiche

door Inger Bos

De grootste reis ooit

Auteur en illustrator: Loes Riphagen

Uitgever: Gottmer

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker(s)

Loes Riphagen (1983) groeide op tussen de dieren op een boerderij in Oene, een klein dorp op de Veluwe. Ze heeft aan de Willem de Kooning Academie in Rotterdam gestudeerd. Op dit moment woont en werkt ze in Heerde. In 2008 debuteerde Riphagen met haar boek *Slaapkamernachtdieren*. Ze wordt alom geprezen voor haar prachtige illustraties en gevoel voor detail. Haar werk is in verschillende landen verschenen, waaronder Italië, Turkije, Colombia, Japan, China en Korea.

De boeken van Riphagen zijn meervoudig bekroond, ook in het buitenland. *Coco kan het!* (2019) is uitgeroepen tot Prentenboek van het jaar 2021. In 2024 won ze de Zilveren Penseel voor *Het Kabouterboek* (2023). *De grootste reis ooit* is geselecteerd voor de Prentenboek Top 10 van de Nationale Voorleesdagen 2027.

Korte inhoud

Worm, Mot, Oorwurm, Mier, Vuurwants, Pissebed, de drie Pissebebies, Snuitkever en Slak leven rustig onder een grote steen. Als die steen op een dag wordt opgepakt moeten de dieren op zoek naar een nieuwe woning. Samen maken ze een lange reis vol gevaar naar de neef van Worm, alleen Slak besluit een andere kant op te gaan. Wanneer de dieren aankomen, blijkt Slak er al te zijn. Hoe kan dat nou?

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

Materiaal

- foto's van dieren (bijlage 1)
- foto's van landschappen (bijlage 2)

Auteur

Bekijk samen de video Atelierbezoek van Loes Riphagen via

<https://loesriphagen.nl/pages/over-loes-riphagen>.

- Heb je al eens eerder een boek van Loes Riphagen gelezen? Welke? Wat was er grappig/leuk/stom/saai aan dat boek?

Dieren

In het prentenboek komen verschillende dieren voor. Activeer eerst de voorkennis van de kinderen over de dieren. Laat afbeeldingen van de dieren (zie bijlage 1) zien en stel de volgende vragen. Vermeld bij het benoemen van de naam ook steeds het juiste lidwoord.

- Welk dier is langwerpig, heeft geen poten of botten en graaft gangetjes in de grond? (de worm)
- Welk dier heeft zes poten, is heel sterk, kan goed samenwerken en woont met heel veel anderen samen? (de mier)
- Welk dier heeft vleugels, een onopvallende kleur en is vooral 's avonds en 's nachts actief? (de mot)
- Welk dier heeft een lichaam van 1-3 centimeter, heeft een bruine kleur en een tang aan zijn onderlijf om zichzelf mee te verdedigen? (de oorworm)
- Welk dier heeft een ovaal lichaam met een felrode kleur en zwarte vlekken? (de vuurwants)
- Welk dier heeft een verlengde kop of snuit, geknikte antennen met een knotsje en een hard, ovaal tot langwerpig lichaam? (de snuitkever)
- Welk dier heeft een plat, ovaal lijf dat grijs, bruin of paars is, heeft zeven paar poten en is familie van de kreeft (en is geen insect)? (de pissebed)
- Welk dier heeft geen botten, een slijmerig lijf en vier voelsprieten? Sommige dragen een schelp als huis met zich mee. (de slak)
- Welk dier zes poten, twee vleugels, korte voelsprieten en heel grote ogen? (de vlieg)

Landschappen

In het prentenboek komen verschillende landschappen voor. Activeer ook de voorkennis over landschappen door afbeeldingen te laten zien (zie bijlage 2) en de volgende vragen te stellen.

- In welk landschap leven er veel planten, bomen en dieren en kun je door alle bladeren weinig lucht zien? (het bos)
- Wat steekt meestal meer dan 300 meter boven het vlakke land eromheen uit, heeft steile hellingen en een scherpe of ronde top? (de berg)
- Wat is een natuurlijke stroom zoet water? (de rivier)
- In welk landschap valt er heel weinig regen, staan bijna geen planten en bomen, wonen weinig dieren en bestaat voor het grootste gedeelte uit zand en rotsen? (de woestijn)
- In welk landschap liggen veel stenen en rotsten op de grond, en zijn er weinig bomen en struiken? (de stenen vlakke)

Omslag

Laat de omslagillustratie van het prentenboek zien. Vraag de kinderen wat er gebeurt op de illustratie en waaraan zij dat zien. Reageer op wat zij zeggen en stel eventueel zelf nog een aantal vragen.

- Wie zijn op het omslag te zien? (Slak, Snuitkever, Pissebed, Mot, Mier, Worm, de drie Pissebebies, Vuurwants, Oorwurm en Vlieg)
- Waar zijn deze de dieren? (ze kruipen/lopen/vliegen omhoog over de aarde, tussen planten door; in een tuin/bos/park; ze zijn op weg)
- De titel van het boek is *De grootste reis ooit*. Waarom zouden deze dieren samen een grote reis maken, denk je? (vakantie, logeren, schoolreisje, gevaar ...)
- Heb jij wel eens een grote reis gemaakt? Hoe voel je je dan?
- Hoe voelen deze dieren zich, denk je? (opgetogen, blij, ongerust, onzeker ...)
- Wat valt je verder op? (Slak komt achteraan – slakken staan erom bekend traag te zijn; Oorwurm staat vooraan en wijst misschien de weg...)
- Waar zou dit verhaal over gaan, denk je?

Lees de flaptekst voor en laat daarna de illustraties op de achterflap zien.

- Wat zie je op de illustraties? (alle dieren die op de illustratie aan de voorkant staan, worden hier voorgesteld)
- De flaptekst eindigt met een vraag: “Of is dat maar net hoe je het bekijkt?” Wat betekent dat, denk je? (het is de vraag/het is niet zeker of de reis van de dieren wel echt zo lang, zwaar en vol gevaar is)

Vertel de kinderen wat de luistervragen zijn tijdens het voorlezen van het prentenboek.

- Krijgen we te horen of te zien hoe de reis van de dieren verloopt?
- Krijgen we te horen of te zien waarom de reis van de dieren misschien niet zo lang, zwaar en vol gevaren is?

2

TIJDENS HET LEZEN

Laat de kinderen steeds eerst de prenten zien en laat hen daarop reageren. Lees daarna de tekst voor. De tekst begint met een verteller die halverwege en aan het eind nog een keer terugkomt. De rest van de tekst is dialoog tussen de dieren. Daarbij zuchten, roepen, lachen, schreeuwen, jammeren en piepen de dieren. Laat dat ook bij het voorlezen horen; zorg voor dynamiek (hard/zacht) en intonatie met je stem. Er zijn ook een aantal uitroepen. Spreek die met iets meer nadruk uit.

Bekijk samen kort de schutbladen waarop alle dieren nogmaals voorgesteld worden. Bekijk daarna het titelblad.

- Wat zie je op het titelblad? (groene planten, bruine aarde, bruine bladeren en een steen)
- Waar zou deze steen kunnen liggen? (in een tuin/bos/park/plantsoen)
- Hoe groot is die steen, denk je?

Laat de kinderen de eerste spread zien met “Het is een doodgewone dag onder de grote steen”.

- Waar zijn de dieren? (onder de steen die op het titelblad staat)

- Waarom zien we de dieren nu heel groot, terwijl die steen niet zo groot is? (een illustrator kan de dieren zo groot tekenen als ze wil; dat is handig anders zouden we die kleine beestjes niet goed kunnen zien op de tekeningen)

Bekijk met de kinderen de tweede spread (“Aaaaah! Onze steen!”).

- Hoe kijken de dieren op deze tekening? (heel erg geschrokken) Waar kun je dat aan zien? (ogen, trillende pootjes, ondersteboven) Let bij de andere tekeningen ook eens op hoe de dieren zich voelen.

Sta stil bij de spread met de rivier en de spread met de stenen vlakte.

- Wat valt je op bij deze tekeningen? (staart van een dier, poten en snavel van een dier ...)

3

NA HET LEZEN

Terugblik

Laat de kinderen eerst zelf reageren op het verhaal. Sluit daar waar mogelijk aan op de reacties met onderstaande vervolgvragen.

- Hoe groot was de reis van de dieren eigenlijk? (voor de dieren was het een lange reis, maar voor ons zouden het maar twee stappen zijn geweest)
- Hoe kwam het dat Slak eerder bij de neef van Worm was aangekomen? (Slak had de korte route, de andere dieren hebben een enorme omweg genomen)

Maak een uitvergroting van de prent “Het was maar een klein stukje, hoor.” op papier of projecteer ze.

- Kun je op de prent aanwijzen door welk bos de dieren zijn gegaan, over welke berg, door welke rivier en door welke woestijn?

Blader met de kinderen terug doorheen het boek en probeer telkens de scène terug te zoeken op de uitvergroete prent aan de hand van de details op de tekening.

- Van wie is de zwarte staart en van wie zijn de poten en de snavel? (de poes en de kip)
- Waar blijven de stenen die zijn opgeraapt? (in de gele emmer)
- Wat vind je van het eind van het verhaal? Moeten de dieren nu weer op reis, denk je?

Creatieve verwerking

Geef de kinderen de afbeeldingen van de landschappen (zie bijlage 2), zodat zij daarmee de route van ‘de grootste reis ooit’ kunnen laten zien. Laat de kinderen in hun eigen woorden vertellen hoe de reis is verlopen. Reik de kinderen zo nodig de woorden toen, eerst, daarna, vervolgens en tenslotte aan.

Reizende dieren

Materiaal

- tekenpapier
- kleurpotloden

Laat de kinderen een tekening maken van de reis van een ander dier dat op zoek moet naar een nieuw huis.

→ Welk dier kies je: een huisdier of een dier uit de dierentuin? Welke reis maakt dit dier om bij een nieuw huis te komen? Waar komt het dier langs, wat ziet het, wat moet het doen?

Ritme

Materiaal

- (ritme)stokjes, twee per kind

Geef de kinderen ieder twee ritmestokjes. Bedenk met elkaar muziek die bij de reis past.

→ Wanneer gaat de muziek snel, wanneer langzaam, wanneer hard, wanneer zacht?

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Kriebelbeestjes / Petr Horáček (Lemniscaat, 2015) – dieren
<https://www.boekenzoeker.be/kriebelbeestjes>
- Kek iz tak? / Carson Ellis (Leopold, 2016) – dieren
<https://www.boekenzoeker.be/kek-iz-tak>
- Heel Keverburg kookt / Bibi Dumon Tak en Geertje Aalders (ill.) (Gottmer, 2023) – dieren
<https://www.boekenzoeker.be/heel-keverburg-kookt>
- Rotbeestjes / Emily Gravett (Lemniscaat, 2025) – dieren
<https://www.boekenzoeker.be/rotbeestjes>
- De verhuisdieren / Pieter van den Heuvel (Gottmer, 2020) – verhuizen
<https://www.boekenzoeker.be/de-verhuisdieren>
- Morgen gaan we verhuizen / Maayken Koolen (Querido, 2022) – verhuizen
<https://www.boekenzoeker.be/morgen-gaan-we-verhuizen>
- Wij gaan op berenjacht / Michael Rosen en Helen Oxenbury (ill.) (Gottmer, 2025) – reis
<https://www.boekenzoeker.be/wij-gaan-op-berenjacht>
- Wie heeft Steef opgegeten? / Susannah Lloyd en Kate Hindley (ill.) (Gottmer, 2024) – perspectief
<https://www.boekenzoeker.be/wie-heeft-steef-opgegeten>

Andere boeken van Loes Riphagen vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Loes%20Riphagen>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- www.loesriphagen.nl

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

- Nederlands – Lezen – Tekstbegrip -1.1.5: De kleuters kunnen de betekenis van eenvoudige visuele boodschappen begrijpen.
- Nederlands – Lezen – Tekstbegrip - 1.1.7: De kleuters kunnen expliciete verbanden binnen een tekst verwoorden: oorzaak, gevolg, probleem en oplossing.
- Nederlands – Schrijven – Schrijven om te leren - 1.2.10: De kleuters kunnen ideeën aanbrengen voor een tekst vanuit aangeboden inhouden, eigen ervaringen of creatieve ideeën.
- Nederlands - Mondeling taalgebruik – Spreken, presenteren en vertellen - 1.3.7: De kleuters kunnen gedachten en gebeurtenissen formuleren met een aanzet tot volgorde en tonen hierbij een aanzet tot het gebruik van structuuraanduiders (verwijs-, verbindings- en signaalwoorden).
- Nederlands - Literatuur – Interactie met literatuur -1.5.1: De kleuters kennen auteur, illustrator, titel, kaft.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Inger Bos, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

Mier

Bron: Pixabay (SandeepHanda)

Vuurwants

Bron: Pixabay (christels)

Worm

Bron: Pixabay (anaterate)

Vlieg

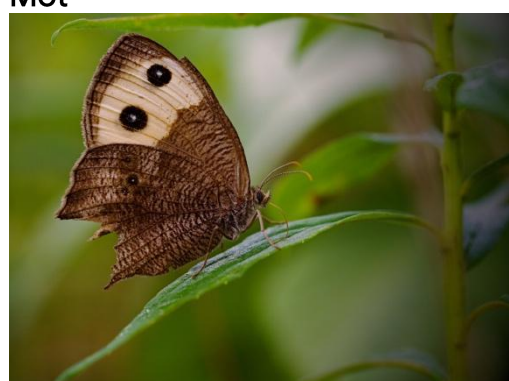
Bron: Pixabay (Krukower)

Oorwurm

Bron: Pixabay (Mohsen_SMR)

Mot

Bron: Pixabay (TheZestyBohemian)

Pissebed

Bron: Pixabay (Ben Kerckx)

Snuitkever

Bron: Pixabay (TieuBaoTruong)

Slak

Bron: Pixabay (Schwoaze)

BIJLAGE 2

Bos

Bron: Pixabay (ignartonosbg)

Berg

Bron: Pixabay (lin2015)

Rivier

Bron: Pixabay (gaborszoke)

Woestijn

Bron: Pixabay (hariskhan488)

Stenen vlakte

Bron: Pixabay (OsloMetX)